

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE

... sz. napirendi pont

11-25/2010. ikt. sz.

Az előterjesztés törvényes:

dr. Barta László

TÁJÉKOZTATÓ

a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés folyamatáról

Készült: A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2010. február 18-i ülésére
Előkészítette: dr. Ottmárné Fáklya Beáta

Tisztelt Közgyűlés!

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium kiemelt kérése, hogy az Európai Unió Víz Keretirányelve szerint Magyarországon 2006-ban elindult vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés folyamatát a szakmai- és civil szervezetek mellett a megyei önkormányzatok közgyűlése is megismerje. Ennek kívánt eleget tenni a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság igazgatója, Baross Károly, amikor 2010. január végén érkezett levelében kérte, hogy a Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervek bemutatását a közgyűlés – lehetőség szerint következő ülésén – vegye fel a napirendi pontok közé.

Tekintettel a téma fontosságára eleget tettem a kérésnek, de jeleztem, hogy a korrekt szakmai ismertetés érdekében, az esetleges kérdések megválaszolására képviselőjük megjelenésére a szakbizottság és a közgyűlés ülésén feltétlenül számítok.

A felkérő levéllel „Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervezés Nógrád megye területén” címmel megküldött, ismertető anyag az előterjesztés melléklete.

Kérem a tisztelt közgyűlést a melléklet ismeretében a határozati javaslat elfogadására.

HATÁROZATI JAVASLAT

a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés folyamatáról

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés folyamatáról szóló tájékoztatást – az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal - tudomásul veszi, egyben támogatja a tervek megismertetését, végrehajtását.

Felhatalmazza elnökét, hogy a „Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervezés Nógrád megye területén” című tájékoztatónak a megyei önkormányzat honlapján történő megjelentetésével a Víz Keretirányelv célkitűzéseinek megismerését elősegítse.

Határidő: értelem szerint

Felelős: a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2010. február 1.

Becsó Zsolt

Vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés Nógrád megye területén

Nógrád megye területe a *Közép-Duna* (1-9) az *Ipoly* (1-8) valamint a *Zagyva* (2-10) tervezési alegységekre esik. Az alegységek tervanyaga a <http://www.vizeink.hu> dokumentumtárában pdf (1-9) (http://vizeink.hu/files/vizeink.hu_0527_1-9_alegyseg_kozep_dona.pdf), pdf (1-8) (http://vizeink.hu/files/vizeink.hu_0526_1-8_ipoly_alegyseg.pdf) és pdf (2-10) (http://vizeink.hu/files/vizeink.hu_0389_2-10_alegysegterv_Zagyva.pdf) megtalálható.

A vizek, különösen az édesvizek használata életünk egyik legfontosabb, ugyanakkor költségekkel is járó eleme. A folyók, patakok, tavak vize, valamint a felszín alatti víz nemcsak természeti, hanem társadalmi, gazdasági értékeket is hordoz, jövedelemszerzési és költségmegtakarítási lehetőségeket kínál. Ez az erőforrás azonban nem áll korlátlanul a rendelkezésünkre. Ahhoz, hogy a jövőben is mindenkinek jusson tiszta ivóvíz, és a folyók, tavak tájaink, életünk meghatározó elemei maradhassanak, erőfeszítéseket kell tennünk a felszíni és felszín alatti vizek megóvásáért, állapotuk javításáért.

Ez a felismerés vezetett az Európai Unió új vízpolitikájának, a „Víz Keretirányelvnek” (2000/60/EK irányelve, továbbiakban VKI) kidolgozásához, mely 2000. december 22.-én lépett hatályba az EU tagországaiban. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta Magyarországra nézve is kötelező az ebben előírt feladatok végrehajtása, Magyarország - elhelyezkedése miatt – alapvetően érdekelt abban, hogy a Duna vízgyűjtőkerületben mielőbb teljesüljenek a VKI célkitűzései.

A Víz Keretirányelv célja, hogy 2015-re a felszíni (folyók, patakok, tavak) és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is.

A Víz Keretirányelv általános célkitűzései a következők:

- ◆ a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása,
- ◆ a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével,
- ◆ a vízminőség javítása a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével,
- ◆ a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása,
- ◆ az árvizeknek és aszályoknak a vizek állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

A jó állapot eléréséhez szükséges javító beavatkozásokat össze kell hangolni a fenntartható fejlesztési igényekkel, de szigorúan a VKI elvárásainak figyelembevételével.

A különböző elképzelések összehangolásához elengedhetetlen volt, hogy az érintett területen működő érdekcsoportok (gazdák, ipari termelők, horgászok, turizmusból élők, erdészek, természetvédők, fürdők működtetői, stb.), valamint a lakosság és annak szervezetei (pl. önkormányzatok, civil szövetségek) részt vegyenek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési folyamatban.

A kitűzött cél, vagyis a vízfolyások, állóvizek, felszín alatti vizek jó ökológiai, vízminőségi és mennyiségi állapotának elérése összetett és hosszú folyamat. E célok eléréséhez szükséges intézkedéseket a vízgyűjtő-gazdálkodási terv foglalja össze, amely egy gondos és kiterjedt tervezési folyamat eredményeként született meg.

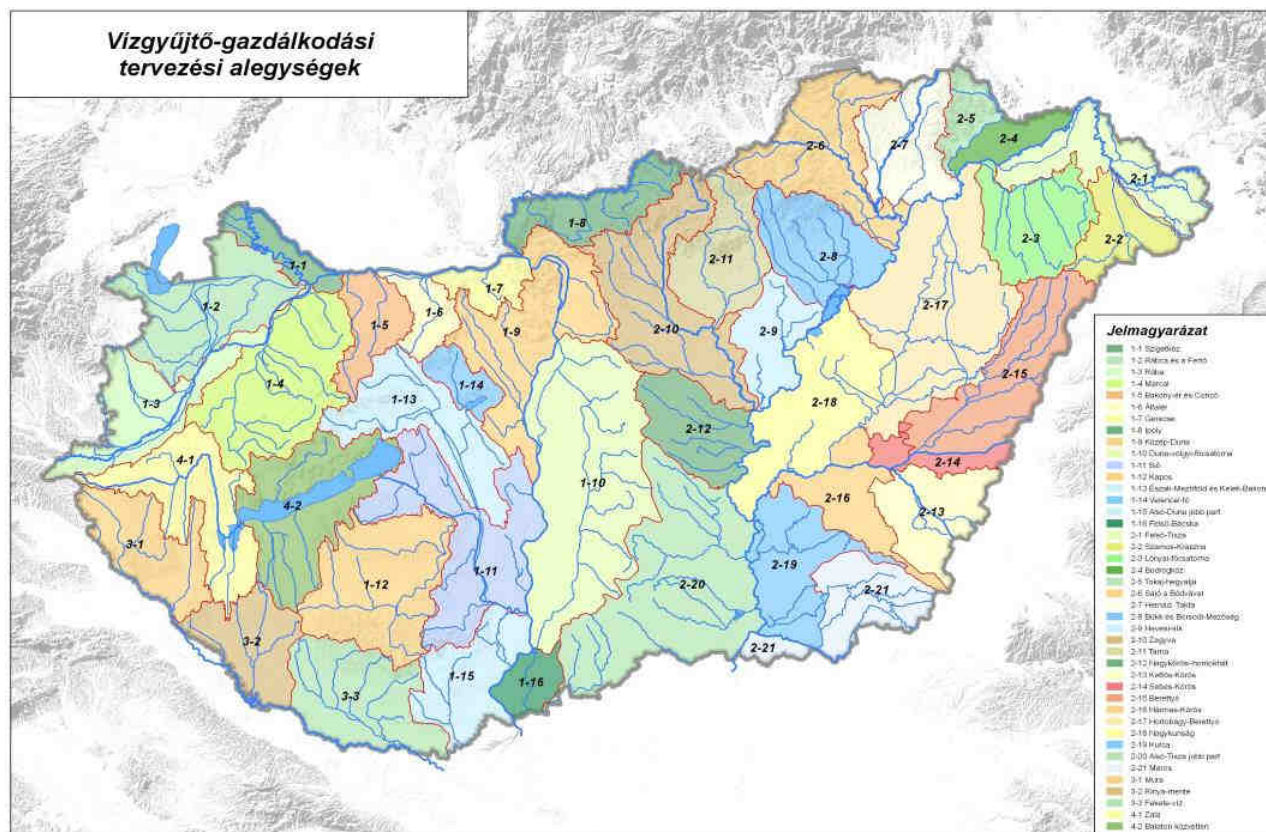
A vízgyűjtő-gazdálkodási terv tartalmazza az összes szükséges információt, amely a víztestekről rendelkezésre áll, az állapotértékelések eredményét, azt, hogy milyen problémák jelentkeznek a tervezési területen és ennek milyen okai azonosíthatók, továbbá, hogy milyen környezeti célokat tűzhetünk ki, és ezek eléréséhez milyen műszaki és szabályozási intézkedésekre, illetve pénzügyi támogatásokra, ösztönzőkre van szükség.

Az egész országra kiterjedő vízgyűjtő-gazdálkodási terv a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium irányításával, más minisztériumokkal együttműködve készült el a vízfolyások, az állóvizek és a felszín alatti vizek állapotának javítása, illetve megőrzése érdekében.

Magyarország, mivel teljes területe a Duna-medencébe tartozik, így, ellentétben a legtöbb EU tagállammal, csak egy vízgyűjtőkerület – a Duna vízgyűjtőkerület - vízgyűjtő-gazdálkodási tervének elkészítésére kötelezett. Ennek kidolgozása szoros együttműködésben történt a többi érintett tagországgal, a munkát a Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR) fogta össze.

A nemzetközi, valamint a hazai előírások kielégítése és a hatékony társadalmi véleményezés érdekében a tervezés hazánkban több szinten valósult meg:

- ◆ országos szinten 1 országos vízgyűjtő-gazdálkodási terv,
- ◆ részvízgyűjtő - Duna-közvetlen, Tisza, Dráva, Balaton - szinten (4 részvízgyűjtő terv),
- ◆ tervezési alegységek szintjén (összesen 42 alegységi terv)
- ◆ víztestek szintjén (a VKI előírásai szerint a tervezés legkisebb egysége a víztest, amely a VKI előírásai alapján egyértelműen lehatárolt 869 vízfolyás szakaszt, 213 állóvizet, 185 felszín alatti víztestet jelent).

A VGT nem kiviteli terv, hanem a vizek állapotát feltáró és annak „jó állapot”-ba hozását megalapozó koncepcionális és stratégiai terv. Célja az optimális intézkedési változatok átfogó (műszaki, szabályozási és gazdasági-társadalmi szempontú) ismertetése, amely meghatározza az intézményi feladatokat, és amely alapján folytathatók, illetve elindíthatók a megvalósítást szolgáló programok (az intézkedések első csomagjának 2012-ig kell működésbe lépnie).

Nógrád megye területén 35 db vízfolyás víztest, 19 db felszínalatti víztest és 0 db állóvíz víztest található. Ezek közül 2015-re egyik sem éri el a jó állapotot. Az alábbi táblázatban megtalálható a felszíni víztesteken végrehajtandó intézkedések listája és ütemezése.

Víztest kódja	Víztest neve	Intézkedések	Előkészítés (Az intézkedéshez szükséges felmérések és tervezés)		További alap és kiegészítő intézkedések műszaki megvalósítása (az ütemezés az intézkedés pénzügyi elindítására vonatkozik)			A célkitűzés elérése
			2015-ig	2015-21	2015-ig	2015-21	2021-27	az egyes intézkedésekre vonatkozó javaslat maximuma
AEP412	Darázsdói- és Lóci-patak	TA1a&TA2a, TA3, TA5, HA2, HM1, DU4, FI4	HA2, HM1, DU4	TA5			TA5, HM1, DU4	2027 után
AEP664	Kétdodonyi-patak	HA1, HA2, HM1, HM4, HM5, DU4, FI3, DU1, DU2	HA1, HA2, HM1, HM5, DU1, DU2, DU4			HA2, HM1, HM4, HM5	HA1, DU1, DU2, DU4	2027 után
AEP764	Lókos-patak-felső és Jenői-patak	HA1, HA2, HM1, HM4, DU4, FI3, DU1, DU2, SZ1, SZ2a, SZ3	HA1, HA2, HM1, DU1, DU2, DU4	HM4		HA2, HM1, HM4	HA1, DU1, DU2, DU4	2027
AEP765	Lókos-patak	TA1&TA2, HA1, HA2, HM1, HM4, DU4, FI4, DU1, DU2, SZ1, SZ2, SZ3	HA1, HA2, DU1, DU2, DU4	HM1, HM4		HA2, -, HM4	HA1, HM1, DU1, DU2, DU4	2027 után
AEP796	Ménés-patak-felső és Nógrádmegyeri-patak	TA1a&TA2a, HA1, HA2, HM1, HM5, DU1, SZ1, SZ3	HA1, HA2, HM1, DU1			HA2, HM1, HM5, DU1	HA1	2027 után
AEP394	Csitári-patak alsó	TA1a&TA2a, HA2, HM2, HM5	HA2, HM2	HM5		-, HM2	HA2, HM5	2027 után
AEP395	Csitári-patak felső	TA1&TA2, HA2, HM1	HA2	HM1		-, -	HA2, HM1	2027 után
AEP425	Dobroba-patak-alsó	HA2, HM1, HM4, SZ1, SZ2a	HA2, HM1			HA2, HM1, HM4		2027
AEP426	Dobroda-patak és mellékvei	HA2, HM1, HM4, SZ1, SZ2a	HA2, HM1			HA2, HM1, HM4		2027
AEP476	Fekete-víz alsó	HA2, HM1, DU4, FI3, SZ1, SZ2a	HA2, HM1, DU4			-, HM1	HA2, DU4	2027 után

AEP477	Fekete-víz felső és mellékágai	TA1a&TA2a, HA1, HA2, HM1, HM5, DU4, FI3	HA1, HA2, HM1, HM5, DU4			HA2, HM1, HM5	HA1, DU4	2027
AEP584	Hévíz-patak	HM1, HM5	HM1			HM1, HM5		2027
AEP797	Ménes-patak (Ipoly-vízgyűjtő)	HA1, HA2, HM1, HM4	HA1, HA2, HM1			HA2, HM1, HM4	HA1	2027 után
AEP847	Nyerges-patak felső							
AEP970	Szakáli-patak	HM1, HM5	HM1			HM1, HM5		2027
AEP999	Szentlélek-patak	HM1, SZ1, SZ2a	HM1			HM1		2027
AIH317	Komra-patak	HA1, HA2, HM1, DU4	HA1, HA2, DU4			HA2, DU4	HA1	2027
AEP309	Bátöny-patak és mellékágai	HA1, HA2, HM1, HM5, DU1, DU2	HA1, HA2, HM1, DU1, DU2			HA2, HM1, HM5	HA1, DU1, DU2	2027 után
AEP321	Bér-patak	HA1, HA2, HM1, HM5	HA1, HA2, HM1, HM5			HA2, HM1, HM5	HA1	2027 után
AEP353	Bujáki-patak	HA2, HM1, HM4, HM5, DU4, FI3, DU1	HA2, HM1, DU1, DU4			HA2, HM1, HM4, HM5	DU1, DU4	2027
AEP684	Kis-Zagyva-patak	HA1, HA2, HM1, DU1, DU2	HA1, HA2, HM1, DU1, DU2			HA2	HA1, DU1, DU2	2027
AEP725	Kövecses-patak felső	HA2, HM1, HM5, DU4, DU1, DU3	HA2, HM1, DU1, DU3, DU4			HA2, HM5	DU1, DU4	2027
AEQ028	Szuha-patak felső (Zagyva-vízgyűjtő)	TA1a&TA2a, HA1, HA2, HM1, HM4	HA1, HA2, HM1			HA2, HM4	HA1	2027
AEQ037	Tarján-patak (Zagyva-vízgyűjtő)	HA2, HM1, DU4, SZ1, SZ2a	HA2, HM1, DU4			HA2, HM1	DU4	2027
AEP320	Bér- és Ordas-patak	HM1	HM1			HM1		2027
AEP365	Nógrád (Vanyarci)-patak alsó	TA2&TA3, HA2, HM2	HA2	HM2		HA2, HM2		2027

AEP366	Nógrád (Vanyarci)-patak felső	TA1&TA2 , HA1, HA2, HM1	HA1, HA2, HM1			HA2, HM1	HA1	2027
AEP578	Herédi-Bér-patak	TA2&TA3 , HA2, HM1, HM4, HM5	HA2, HM1			HM1, HM4, HM5	HA2	2027 után
AEP642	Kartalvölgyi-patak	HA2, HM2, HM4, HM5	HA2	HM2		HA2, HM2, HM4, HM5		2027
AEP644	Kazár-patak	HA1, HA2, HM1, HM5	HA1, HA2, HM1			HA2, HM1, HM5	HA1	2027 után
AEP726	Kövecses-patak alsó	HA2, HM1, HM5	HA2, HM1			HA2, HM1, HM5		2027
AEQ024	Szuha-patak-felső és Zsunyi-patak	TA1a&TA2a, HA2, HM1, HM5	HA2			HA2, HM5		2027
AEQ027	Szuha-patak alsó (Zagyva-vízgyűjtő)	TA1a&TA2a, HA2, HM1, HM4, HM5	HA2, HM1			HA2, HM1, HM4, HM5		2027
AEQ137	Zagyva-patak-alsó	TA1&TA2 , HA2, HM1, HM4, HM5	HA2, HM1			HA2, HM1, HM4, HM5		2027
AEQ138	Zagyva-patak felső és Bárna-patak	HA2, HM1	HA2, HM1			HA2		2027

Az intézkedések részletes leírásai megtalálhatóak a www.vizeink.hu weboldalon mellékletként (http://vizeink.hu/files2/vizeinkhu_ovgt_melleklet_08.zip). Az Intézkedési program tartalmazza a vízfolyások, állóvizek és felszín alatti vizek, valamint védett területek állapotának javítását szolgáló összes lényeges intézkedést. Az intézkedések tervezése különböző léptékben történt, a víztest szintjétől az alegység, részvízgyűjtő, országos szintig.

Az intézkedések jelen tervben bemutatott programja iteratív, szakmai és társadalmi egyeztetési folyamat eredményeként alakult ki (a társadalmi egyeztetésekről a részletes ismertetés a 10. mellékletben található. A tervezés itt nem áll meg, 2012-ig meg kell teremteni az intézkedési program végrehajtásának feltételeit. Kimagasló szerepe lesz a jogszabályok megalkotásának, a finanszírozási lehetőségek kialakításának és általában az átfogó, az egész országra érvényes intézkedések elindításának.

A vízgyűjtő-gazdálkodási tervben a hangsúly a fenntartható vízgazdálkodás és a környezetvédelem koncepcionális/stratégiai elképzeléseinek bemutatásán, az egymásra hatások feltárásán és megfelelő kezelésén, a megvalósítás jogi és pénzügyi hátterének biztosításán, a megvalósítás során betartandó technikai feltételek egyértelmű megfogalmazásán, a tervezést meghatározó gazdasági és társadalmi szempontok összefoglalásán van.

Az egész országra kiterjedő VGT alapján elindulhat a megvalósítás és a részletes tervezés. A VGT-re épülhetnek majd a konkrét projekt javaslatok, jogszabályi változások, a támogatási rendszerek céljai és prioritásai, illetve megfogalmazhatók a végrehajtás kritériumai. A víztestek (vízfolyás, állóvíz, felszín alatti víz), valamint a vízgyűjtők szintjén történő

kivitelezés pedig a konkrét területhez kötődő érdekeltek (állam, önkormányzat, gazdálkodó szervezet vagy magánszemély) feladata lesz 2010-2012 között, illetve azt követően.

Kérjük a Közgyűlés támogatását, hogy a VGT terveinek megismertetését a lehető legszélesebb körben terjessze és ismertesse, továbbá támogassa a végrehajtás folyamán a tervek végrehajtását és az ágazatot. Az alegységi és országos tervekkel kapcsolatos minden információ a www.vizeink.hu-n található meg.

Az anyaghoz kapcsolódó linkek:

www.vizeink.hu a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek összefoglaló oldala

<http://vizeink.hu/?module=pvgt> Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése (KEOP-2.5.0/A) projekt összefoglalása

<http://www.euvki.hu/> a Víz Keretirányelv magyar honlapja

<http://vizeink.hu/?module=ovgt> Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve, országos anyag

<http://vizeink.hu/?module=skv> Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervének Stratégiai Környezeti Vizsgálata